

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการศึกษา

ความแตกต่างการพักอาศัยของผู้พิพากษาในแนวราบและแนวตั้ง การเปลี่ยนแปลงการพักอาศัยจากเดิม แนวราบบ้านเดี่ยว หรือทาวน์เฮาส์นั้น ทำให้ผู้พิพากษาต้องมีการปรับรูปแบบการใช้ชีวิตไปจากเดิม แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงการพักอาศัยแบบชั่วคราวในระยะเวลา 2 ปี การเปลี่ยนแปลงการพักอาศัยจากแนวราบเป็นแนวสูงมีข้อดีหลายด้านที่ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการดูแลรักษาอาคาร และเพิ่มความปลอดภัยในการพักอาศัยให้กับผู้พิพากษา ในขณะเดียวกันมีบางสิ่งที่อาจสร้างความลำบากให้ผู้พิพากษาบ้าง เนื่องจากความไม่คุ้นเคยกับการพักอาศัยในรูปแบบนี้ ดังนั้น จึงสรุปการปรับเปลี่ยนข้อแตกต่างการพักอาศัย แบบเดิมและแบบใหม่ตารางดังนี้

ตารางที่ 5.1 เปรียบเทียบข้อแตกต่างการพักอาศัย แบบเดิมและแบบใหม่

	การพักอาศัยแนวราบ	การพักอาศัยแนวสูง
1. ความเป็นส่วนตัว	มีความเป็นส่วนตัวสูง	มีความเป็นส่วนตัวเฉพาะในพื้นที่ห้องชุด
2. ความปลอดภัย	ไม่มีระบบการดูแลรักษาความปลอดภัย	มีการดูแลรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชม. และควบคุมการเข้าออกของคนนอก
3. ที่จอดรถ	มีพื้นที่จอดรถในบางอาคารส่วนมากมักมีในที่พักอาศัยของข้าราชการระดับสูง	มีพื้นที่จอดรถในร่ม สำหรับข้าราชการทุกระดับ และมีพื้นที่จอดรถภายนอกอาคารสำหรับผู้มาติดต่อ
4. ระบบอำนวยความสะดวกสบาย	ไม่มีพื้นที่สำหรับทำสันทนาการ เช่น สระว่ายน้ำ สนามเทนนิส และพื้นที่สันทนาการ	มีพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมหลายอย่างทั้งสระว่ายน้ำ สนามเทนนิส ร้านค้า และพื้นที่สันทนาการ

5. ค่าใช้จ่าย	ไม่มีค่าใช้จ่ายส่วนกลาง	มีค่าใช้จ่ายส่วนกลาง
6. การดูแลเด็กต่ำกว่า 5 ปี	ง่ายและปลอดภัยในการดูแลเด็กเพราะสามารถให้เด็กออกไปวิ่งเล่นภายนอกอาคารในบริเวณที่พักได้	การพักอาศัยตามแนวตั้งทำให้การดูแลเด็กยากขึ้นและไม่สามารถให้เด็กออกไปเล่นตามลำพังนอกห้องชุดได้
7. การใช้พื้นที่ส่วนต่างๆ เพื่อทำกิจกรรม	สะดวกและเชื่อมต่อกันได้ง่าย มีพื้นที่ภายนอกยึดหยุ่นกับการใช้งานได้มาก	สะดวกและเชื่อมต่อกันได้ง่าย แต่ไม่สามารถใช้พื้นที่ภายนอกได้ การปรับเปลี่ยนกิจกรรมต่างๆ ให้สัมพันธ์กับพื้นที่ทำได้ยาก
8. การดูแลรักษา	ต้องมีแม่บ้านหรือจ้างคนดูแล ซึ่งเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายและถ้ามีพื้นที่ภายนอกต้องเพิ่มการดูแลรักษามากขึ้น	การแบ่งพื้นที่เป็นส่วนๆ ขนาดไม่ใหญ่มากทำความสะดวกง่าย และมีพนักงานส่วนกลางในการดูแลพื้นที่กิจกรรมส่วนรวม
9. การเข้าถึง	ความสะดวกในการเข้าถึงขึ้นกับพื้นที่ที่ทางราชการมีอาคารบ้านพักอยู่	เข้าถึงที่พักได้ง่าย เนื่องจากเป็นการลงทุนที่ทางผู้บริหารสำนักงานศาลยุติธรรมพิจารณาแล้วว่ามีพื้นที่เชื่อมต่อกับเส้นทางการเดินทางและสถานที่ทำงานของผู้พิพากษาได้ง่าย
10. รูปร่างหน้าตา	บ้านพักมีขนาดเล็กและเป็นรูปแบบเก่า ไม่สง่างาม	ที่พักอาศัยมีการปรับรูปแบบอาคารให้ดูทันสมัย ใหญ่โตและสง่างาม

จากการศึกษาสรุปได้ว่าปัญหาทางกายภาพของอาคาร อาจมีสาเหตุเบื้องต้นมาจาก 3 ปัจจัยได้แก่

5.1.1 **ปัจจัยจากผู้ออกแบบโปรแกรม** คือผู้ทำข้อกำหนดแนวทางในการออกแบบที่ขาดความเข้าใจในพฤติกรรม และลักษณะความต้องการเฉพาะของผู้พิพากษา ทำให้การกำหนดแนวทางการออกแบบไม่ครอบคลุมถึงความต้องการที่แท้จริงของผู้พักอาศัย

การแก้ไขปัญหาจากปัจจัยนี้จึงควรให้มีการเข้าไปรวบรวมข้อมูลโดยละเอียดโดยตรงจากผู้พิพากษาที่พักอาศัย ทั้งด้านจำนวนผู้พัก ความต้องการเฉพาะด้านต่างๆ และลักษณะการใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งจากการศึกษาจะทำให้สามารถแก้ปัญหา เช่น การขาดพื้นที่สำหรับทำงาน การขาดพื้นที่เก็บของ การขาดพื้นที่ซักล้าง การไม่ได้ใช้งานพื้นที่ระเบียงพักผ่อน และการขาดพื้นที่จอดรถจักรยาน

5.1.2 ปัจจัยจากผู้ออกแบบ ทั้งนี้พบว่าผู้ออกแบบทำการออกแบบ โดยคำนึงถึงเหตุผลทางด้านความสวยงาม หรือการสร้างบรรยากาศ ภายในที่เกินความจำเป็นและไม่สนองตอบความต้องการการใช้งานของผู้พักอาศัย

การแก้ปัญหาจากปัจจัยนี้ควรให้ผู้ออกแบบได้มีการศึกษาพฤติกรรมและความต้องการเฉพาะที่กลุ่มผู้พิพากษามีความแตกต่างจากกลุ่มบุคคลอื่นให้มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อลดปัญหาที่เกิดขึ้น เช่น ปัญหาจากการเปิดช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องพัก ปัญหาการเลือกใช้วัสดุ และปัญหาจากการกำหนดตำแหน่ง ระบายน้ำที่ไม่เหมาะสม

5.1.3 ปัจจัยจากผู้พักอาศัย คือผู้พักอาศัยบางกลุ่มมีความแตกต่างจากกลุ่มผู้พักอาศัยหลักทั่วไป ทำให้ผลจากการสอบถามทางด้านทัศนคติของผู้พักอาศัยบางกลุ่มนี้มีความต้องการที่พิเศษเพิ่มขึ้น ซึ่งในกรณีดังกล่าวนี้ไม่ถือว่าเป็นกรณีทั่วไป จึงอาจจัดให้มีการบันทึกเพื่อเป็นข้อมูลทางด้านความคิดเห็น แต่ไม่จำเป็นต้องนำไปแก้ไขในแนวทางการออกแบบครั้งต่อไป ตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นในลักษณะนี้ เช่น ปัญหาความไม่เพียงพอของห้องนอนซึ่งถือว่าเป็นกรณีเฉพาะเพราะผู้ออกแบบได้ออกแบบครบถ้วนตามข้อกำหนดแต่ผู้พักอาศัยไม่เข้าใจ ใช้ผิดวัตถุประสงค์ของการออกแบบ โดยข้อกำหนดให้พักอาศัยได้ 3-4 คน ต่อ 1 หน่วยห้องชุด แต่ผู้พักอาศัยบางกลุ่มมีผู้ติดตามมาโดยพักอาศัยประมาณ 5-7 คน ต่อ 1 หน่วยห้องชุด

5.2 ข้อเสนอแนะและแนวทางการปรับปรุงการออกแบบ

เพื่อที่จะนำเสนอแนวทางการปรับปรุงได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับปัจจัยที่เกิดของปัญหา จึงแบ่งแนวทางการปรับปรุงอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการออกเป็น 3 แนวทางคือ

- 1) การเสนอแนะแนวทางเพื่อการปรับปรุงอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ แจ้งวัฒนะ (ปัจจุบัน)
- 2) การเสนอแนะแนวทางเพื่อนำแบบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ แจ้งวัฒนะ ไปปรับใช้ในพื้นที่อื่นๆ
- 3) การเสนอแนะแนวทางเพื่อการวางแผนออกแบบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการใหม่ทั้งหมด

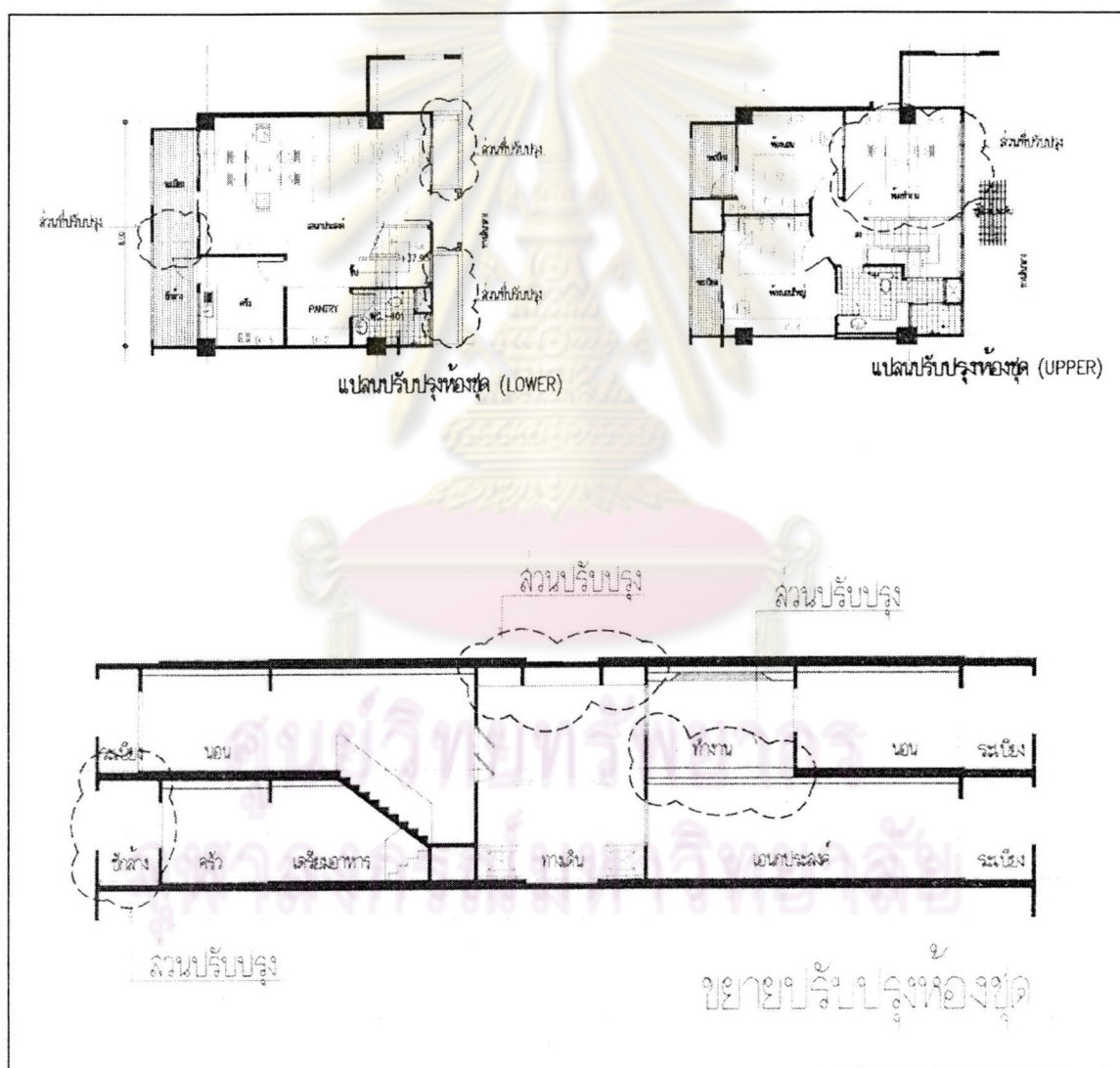

5.2.1 แนวทางการปรับปรุงอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการแจ้งวัฒนะ (ปัจจุบันและการปรับปรุงเพื่อนำแบบไปใช้ในพื้นที่อื่นๆ)

5.2.1.1 การปรับปรุงผังภายในห้องชุด

ก. การแก้ปัญหาคารขาดพื้นที่ทำงาน

แนวทางการแก้ไขสามารถทำได้โดยการจัดแบ่งพื้นที่โล่ง (OPEN SPACE) ในผังห้องชุดเดิม ให้มีมุมที่เป็นสัดส่วนการแบ่งพื้นที่ใช้งานอาจใช้ผนังเบาที่ส่วนทำงาน เพื่อให้สามารถติดตั้งเครื่องปรับอากาศได้ และควรเพิ่มพื้นที่เก็บเอกสาร โดยทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ติดกับที่ (BUILT-IN FURNITURE) ให้ผู้พักอาศัยมีพื้นที่สำหรับจัดวางเอกสารและปิดล็อกได้ (ดูรูปที่ 5.1)

รูปที่ 5.1 รูปแบบการปรับปรุงห้องชุด

ข. ปัญหาการขาดพื้นที่ซักล้างและปัญหาการไม่ได้ใช้งานพื้นที่ระเบียง

แนวทางการแก้ไขสามารถทำได้โดยการเชื่อมต่อพื้นที่ระหว่างระเบียงและลานซักล้างให้ทะลุถึงกัน เนื่องจากพื้นที่ซักล้างมีขนาดเล็กเกินไป และเพิ่มพื้นที่การใช้งานในส่วนพื้นที่ระเบียง นอกจากนี้ควรดำเนินการติดตั้งก๊อกน้ำเผื่อไว้ และก่อกองระเบียงให้สูงขึ้น เพื่อกันน้ำจากลานซักล้างและต่อท่อตรงลงสู่บ่อพัก เพื่อให้ระบายน้ำได้ทัน

ค. ปัญหาการเลือกใช้วัสดุ

แนวทางการแก้ไขอาจทำได้โดยการพ่นกระจกใสบริเวณริมทางเดินให้เป็นกระจกฝ้า หรือติดตั้งหน้าต่างเกล็ดไม้ตรงบริเวณนี้แทน หรือเปลี่ยนแบบให้มีการปิดทึบพื้นที่บริเวณช่องหน้าต่าง โดยใช้เป็นอิฐแก้ว (GLASS BLOCK) หรือให้มีการติดตั้งม่านหรือออกแบบฉากกัน

ง. ปัญหาจากการขาดพื้นที่เก็บของ

แนวทางการแก้ปัญหาควรออกแบบให้มีพื้นที่เก็บของที่มากขึ้น และสามารถจัดเก็บของที่มีขนาดสูงได้ โดยอาจจัดแบ่งพื้นที่บริเวณนอกประสงค์ หรือขยายพื้นที่ห้องเก็บของแทนในพื้นที่ระเบียงที่ไม่มีการใช้งาน

5.2.1.2 การปรับปรุงผังพื้นที่ส่วนกลาง

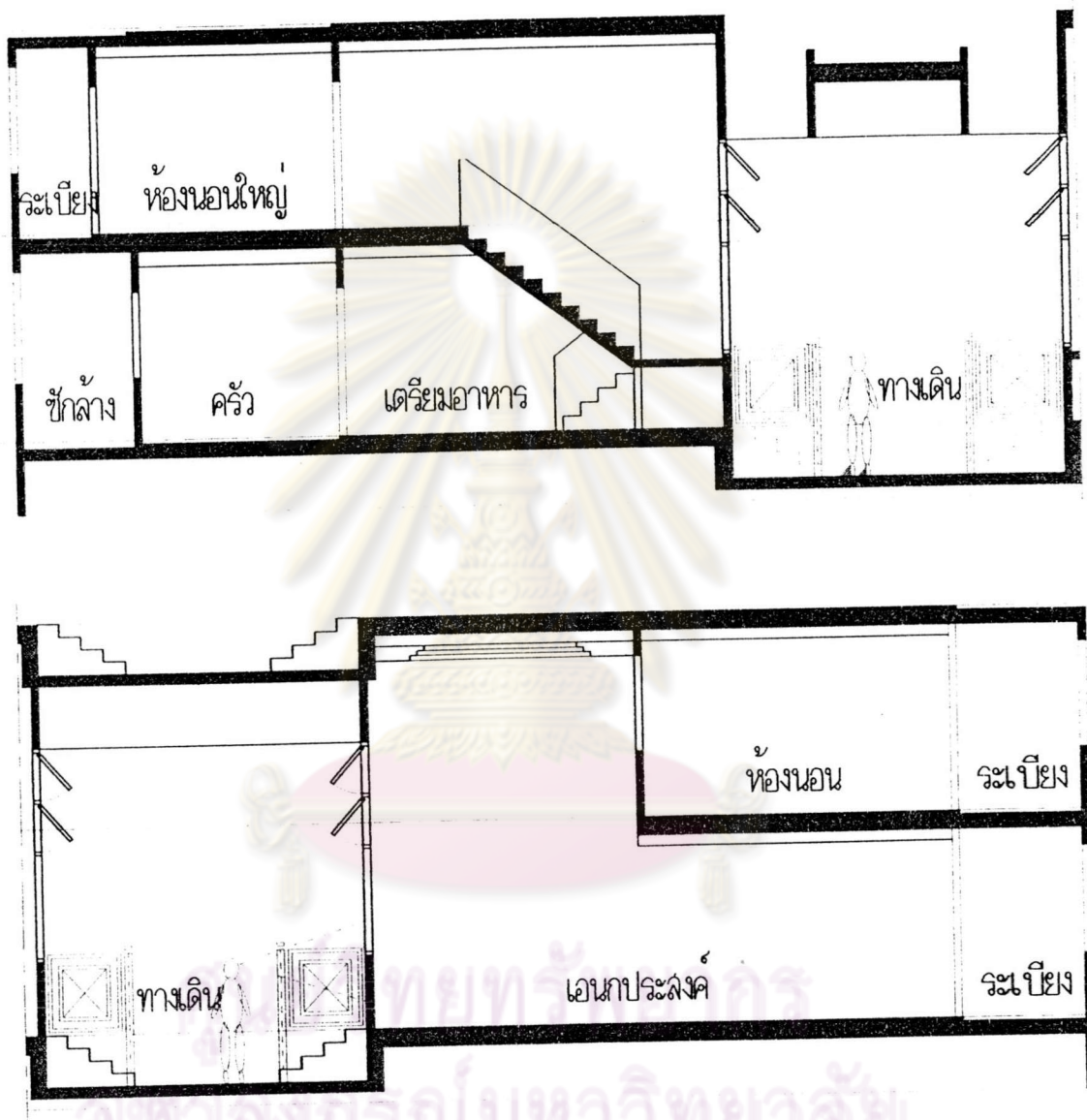
ก. ปัญหาจากการเปิดช่องโถงบริเวณทางเข้าห้องพัก

แนวทางการแก้ปัญหาสามารถทำได้โดย การติดตั้งตะแกรงเหล็กหรือปิดช่องโถงด้วยแผ่น VIVA BOARD ให้ทึบสนิท เพื่อกันเสียงสะท้อนและการตกหล่นของสิ่งของ หรือทำการเปลี่ยนระดับพื้นที่ห้องชุดแต่ละหน่วยกับระดับทางเดินกลาง (ดูรูปที่ 5.2)

ข. ปัญหาจากการขาดพื้นที่จอดรถจักรยาน

แนวทางการแก้ปัญหา อาจทำได้ 2 ทาง คือ การเปลี่ยนพื้นที่ช่องโถงให้ทึบ และแข็งแรงเพียงพอที่จะจัดเป็นที่จอดรถจักรยานภายนอกห้องได้ หรือเพิ่มขนาดพื้นที่เก็บของที่มากพอจะเก็บจักรยานเข้าไปได้

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รูปที่ 5.2 แบบปรับปรุงห้องชุด และทางเดินกลาง

5.2.1.3 ปัญหาการใช้งานพื้นที่บริการ

ก. ปัญหาพื้นที่ห้องสันตนาการ ที่ไม่ได้รับการออกแบบหรือจัดเตรียมอุปกรณ์เฉพาะ แนวทางการแก้ปัญหา ทางสำนักงานศาลยุติธรรมควรจัดเตรียมงบประมาณสำหรับอุปกรณ์ของส่วนสันตนาการพร้อมกับงบประมาณการก่อสร้างอาคาร นอกจากนี้อาจจัดแบ่งพื้นที่ในห้องสันตนาการให้มีการแยกส่วนมากขึ้น เพื่อให้การจัดวางอุปกรณ์ และการใช้งานดูไม่โล่งเกินไป และมีความเป็นกลุ่ม ในการใช้งานพื้นที่ แต่ละส่วนในห้องสันตนาการที่ชัดเจนขึ้น

ข. ปัญหาจากการกำหนดตำแหน่งสระว่ายน้ำที่ไม่เหมาะสม

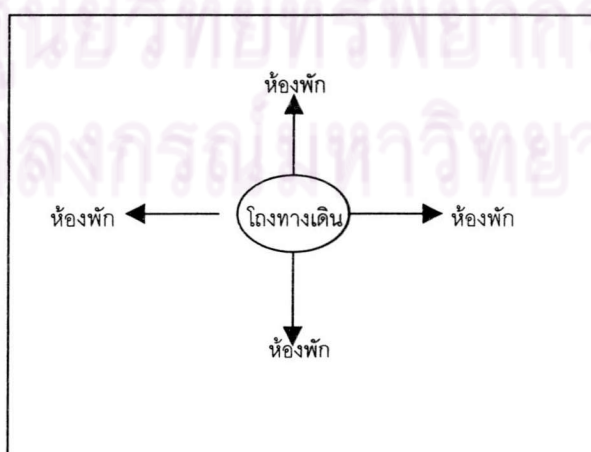
แนวทางการแก้ปัญหาอาจทำได้โดยการสร้างหลังคาปิดคลุมพื้นที่สระว่ายน้ำ เพื่อลดการมองเห็นจากห้องชุดพักอาศัยด้านบน หรือสร้างแนวกำแพงเตี้ยล้อมรอบพื้นที่สระว่ายน้ำ เพื่อให้เกิดการสร้างความรู้สึกที่แบ่งแยกพื้นที่กิจกรรมและพื้นที่ทางเดินสาธารณะให้ชัดเจนขึ้น หรือการย้ายโซนกิจกรรม ห้องสันตนาการ และร้านค้าไปไว้ในส่วนอื่นๆ เช่น ดาดฟ้า หรือปรับพื้นที่ส่วนร้านค้าและสันตนาการบริเวณรอบสระว่ายน้ำ ให้มีการปิดช่องแสงให้มีดทึบโดยอาจพ่นฝ้าหรือติดฟิล์มเพื่อลดการมองเห็นพื้นที่สระว่ายน้ำ

5.2.2 แนวทางการวางแผนเพื่อการออกแบบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการใหม่ทั้งหมด

5.2.2.1 การปรับปรุงผังอาคาร

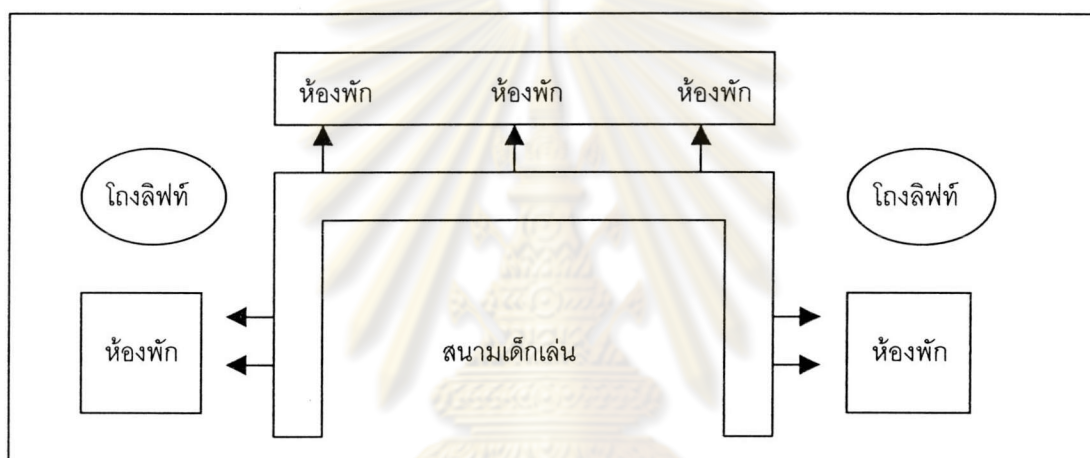
การวางแผนผังเพื่อออกแบบ อาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการใหม่ควรได้มีการปรับปรุงในเรื่องระบบทางเดิน ที่จะเป็นการแจกเข้าสู่หน่วยห้องชุดพักอาศัย ในแต่ละส่วนโดยควรคำนึงถึงความเป็นส่วนตัว เป็นประเด็นสำคัญจะนำไปใช้การออกแบบใหม่คือ

ก. การออกแบบให้ทางเดินจากทางสัญจรหลักเข้าสู่ห้องชุดพักอาศัยได้โดยตรง แต่ละหน่วยพักอาศัยไม่ต้องเดินผ่านกัน ดังแผนผังนี้ (ดูรูปที่ 5.3)

รูป 5.3 การจัดแบบโถงกลางกระจายเข้าสู่ห้องพักโดยตรง ทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวสูงสุด

ข. การออกแบบให้เป็นแบบ SINGLE LOADED CORRIDOR ที่ทำให้ทุกๆ หน่วยห้องชุดแยกขาดออกจากกันเป็นแนวยาว ช่วยลดการรวมกลุ่มกันบริเวณทางเดิน จึงทำให้การใช้งานเกิดความเป็นส่วนตัวมากขึ้น นอกจากนี้การเปิดพื้นที่ด้านใดด้านหนึ่งออกสู่พื้นที่สาธารณะ ยังช่วยทำให้เกิดระบบการสอดส่องซึ่งกันและกัน ทำให้คนภายในและภายนอกมองเห็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแต่ละส่วนได้ การออกแบบนี้จะช่วยลดปัญหาเรื่องเสียงรบกวน และการขาดความเป็นส่วนตัว ยังช่วยในเรื่องการดูแลเด็กในอาคารได้เพราะผู้ปกครองสามารถปล่อยให้ลูกหลานไปเล่นได้โดยยังคงมองเห็นกันและกันได้ ดังแผนผังดังนี้ (ดูรูปที่ 5.4)

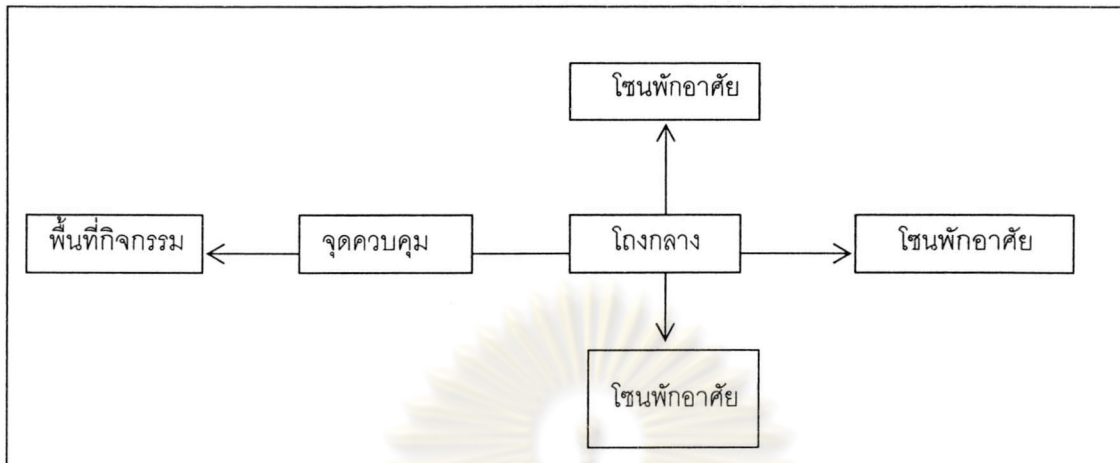
รูป 5.4 การจัดห้องพักแบบทางเดินเข้าสู่ด้านหน้าอาคาร ทำให้เกิดความเป็นส่วนตัวและยังคงรักษาความปลอดภัยในการมองเห็นซึ่งกันและกันได้

5.2.2.2 การปรับปรุงผังส่วนบริการของอาคาร

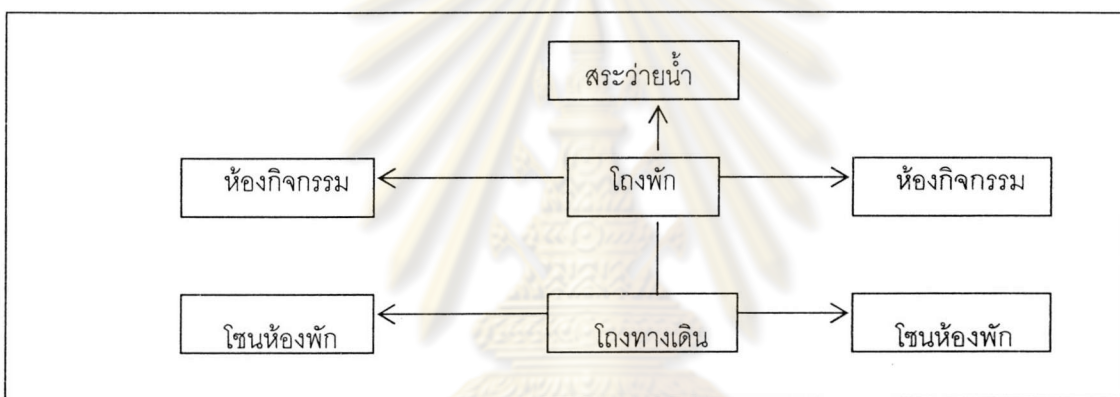
การวางผังเพื่อแก้ปัญหาเรื่องการใช้พื้นที่ในส่วนบริการอาคาร เช่น สระว่ายน้ำ พื้นที่สังนาการ ร้านค้า ร้านอาหาร หรือพื้นที่กิจกรรมทางสังคมอื่น เพื่อให้เกิดความรู้สึกเป็นส่วนตัว ควรได้มีการออกแบบใหม่โดยการจัดลำดับการเข้าถึงพื้นที่เสียใหม่ หรืออาจเพิ่มพื้นที่ๆ เป็นเสมือนพื้นที่ควบคุมการเข้าออกของบุคคล และช่วยแยก เขตของพื้นที่ที่มีการใช้งานกิจกรรมกับพื้นที่ทางเดินผ่าน ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดแบ่งลำดับการเข้าถึงดังกล่าวจะช่วยทำให้การเข้าถึงในพื้นที่แต่ละส่วน มีการจำกัดปริมาณคน และอัตราการผ่านเข้าออกของคนไม่ให้ปะปนกันได้มากขึ้น

แนวทางการจัดพื้นที่อาจทำได้ดังนี้ (ดูรูปที่ 5.5-5.6)

รูปที่ 5.5 แสดงการแก้ปัญหาโดยการเพิ่มจุดควบคุมการเข้าออกพื้นที่สันหนการ

รูปที่ 5.6 แสดงการแก้ปัญหาโดยการแบ่งพื้นที่เป็น TRANSITION SPACE หรือการเรียงลำดับ (HIERARCHY)

5.3 ข้อเสนอแนะแนวทางสำหรับการศึกษาคั้งต่อไป

จากการศึกษาเพื่อนำเสนอแนวทางการปรับปรุงอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการ ผู้ศึกษาพบว่า มีประเด็นหลายประเด็นที่สมควรเพิ่มในการศึกษาคั้งต่อไป และได้นำมาเสนอแนะไว้ ดังนี้

1. การศึกษาเปรียบเทียบอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการตุลาการนี้กับอาคารชุดพักอาศัยของข้าราชการอื่นๆ ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร ทั้งนี้ เพื่อศึกษาให้วิเคราะห์ได้ถึงความต้องการเฉพาะ และลักษณะความเป็นอาคารราชการอาจมีผลต่อการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน
2. ศึกษาถึงแนวโน้มและการเติบโตของอาคารชุดพักอาศัยข้าราชการว่ามีโอกาสในการขยายตัว และแทนที่การพักอาศัยในรูปแบบเดิมได้มากแค่ไหน การขยายตัวเพื่อรองรับข้าราชการในหน่วยงานอื่นๆ จะมีความเหมาะสมหรือไม่และความต้องการเฉพาะ จะมีผลต่อการออกแบบในทางกายภาพได้อย่างไร